

Nr 304.

Av herr **Englund**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående grunderna för höjning av löner enligt statens löneplansförordning, m. m.*

I proposition nr 52 till årets riksdag framhålles, att de lönebelopp, som finnas angivna i grundlönetabellerna i 3 § statens löneplansförordning (376/1947), skola enligt 4 § i samma förordning höjas och sänkas i förhållande till det pristal, som gäller för levnadskostnaderna. I 4 mom. av sistnämnda paragraf stadgas, att, då månadslön höjes eller sänkes med hänsyn till de förändrade levnadskostnaderna, övriga till samma löneklass hörande belopp skola höjas eller sänkas på så sätt, att de förändrade beloppen förhålla sig till den förändrade månadslönen på samma sätt som de oförändrade beloppen förhålla sig till den oförändrade månadslönen. Bland de s. k. övriga beloppen ingår A-avdraget eller det dubbelt så stora B-avdraget vid tjänstledighet.

Lagstiftarens mening torde ha varit, att om, såsom fallet varit under tidsperioden 1/7 1947—30/6 1950, det rörliga tillägget utgår med 12 procent å grundlönen per månad också tjänstledighetsavdraget bör öka med 12 procent. Så som regeln formulerats skulle den fungera matematiskt oklanderligt, därest det rörliga tillägget ej vore fixerat till ett maximiunderlag av 1 200 kronor per månad. Upp till denna grundlön fungerar den också korrekt. På grund av bestämmelsen att något rörligt tillägg ej utgår på grundlön högre än 1 200 kronor per månad leder emellertid regeln till orättvisa och av lagstiftaren säkerligen ej åsyftade konsekvenser, och detta i allt högre grad ju mer det rörliga tillägget ökas. Vi vilja belysa detta med ett exempel.

Vi tänka oss en tjänsteman i löneklass 39 inom Ortsgrupp V, som har tjänstledighet i följd av sjukdom. Dennes grundlön per månad är 1 546 kronor. Hans A-avdrag enligt grundlönetabellen är 13:25 kronor per dag. För en trettiodagarsmånad blir alltså A-avdraget $30 \times 13:25 = 397:50$ kronor och hans återstående lön $1\,546 - 397:50 = 1\,148:50$ kronor. Rörligt tillägg å 12 % härå utgör 137:50 kronor. Hans månadslön skulle sålunda bli $1\,148:50 + 137:50 = 1\,286$ kronor.

Regeln enligt § 4 mom. 4 i löneplansförordningen leder till ett annat resultat. I överensstämmelse med denna regel ha i författningen 377/1947 vissa tabellbilagor till statens löneplansförordning uträknats. Det här ifrågasvarande A-avdraget har mer kommit till på följande sätt. Grundlön 1 546 kr. + rörligt tillägg 144 kronor (maximerat) utgör 1 690 kronor per må-

nad, då vederbörande är i tjänst. Man proportionerar sig till tjänstledighetsavdraget (x kronor per dag) enligt följande analogi:

$$\frac{x}{1\ 690} = \frac{13:25}{1\ 546}$$

och erhåller så ett tjänstledighetsavdrag om 14:50 kronor per dag. Detta gör ett A-avdrag för en trettiodagarsmånad = 435 kronor, vadan den utbetalda lönen blir 1 690 — 435 = 1 255 kronor, eller 31 kronor för månaden mindre än om befattningshavaren fått åtnjuta 12 procent i rörligt tillägg för den återstående grundlönen, sedan A-avdraget frånräknats.

Förfaringsrådet medför såsom påbröd till bestämmelsen, att något rörligt tillägg icke utgår å högre grundlönebelopp per månad än 1 200 kronor, den konsekvensen, att en tjänsteman i detta löneläge vid tjänstledighet ej ens utbekommer det fastställda rörliga tillägget, även om den efter A-avdraget återstående grundlönen understiger 1 200 kronor per månad.

Den här diskuterade tjänstemannens grundlön utgjorde, sedan det oförändrade A-avdraget frånräknats, såsom förut nämnts, 1 148:50 kronor. Hans månadslön blir 1 255 kronor och hans rörliga tillägg alltså 1 255 — 1 148:50 = 106:50 kronor. Detta betyder, att han på sin grundlön 1 148:50 kronor erhåller ett rörligt tillägg å 9,27 procent i stället för det av statsmakterna fastställda 12 procent.

Åtnjuter tjänstemannen i fråga tjänstledighet mot B-avdrag, blir den rörliga tilläggsprocenten på den återstående lönen ytterligare något mindre.

Skulle samma regel som den i löneplansförordningen § 4 mom. 4 stadgade bestämmelsen komma att gälla även fr. o. m. innevarande års ingång, skulle en tjänsteman med grundlön överstigande det maximibelopp, å vilket rörligt tillägg utgår, komma i ett ännu mera ogynnsamt läge. Den här exemplifierade tjänstemannen skulle få varken 32 procent eller 33 procent i rörligt tillägg å sin återstående grundlön vid tjänstledighet utan endast något över 25 procent.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen ville besluta, att regeln i statens löneplansförordning 4 § 4 mom. ej skall, i vad regeln rör avdrag vid tjänstledighet, tillämpas å befattningshavare, som åtnjuter en grundlön, överstigande det högsta belopp, å vilket rörligt tillägg utgår, utan att för sådan befattningshavare skall utgå ett rörligt tillägg enligt för övriga statens befattningshavare fastställt procenttal med gällande maximeringsunderlag å den återstående lön, som kvarstår, sedan från grundlönen enligt löneplansförordningen § 3 frändragits de enligt samma paragraf fastställda tjänstledighetsavdragen.

Stockholm den 17 februari 1951.

Erik Englund.